

106668 - Kâfirleri, bayramlarında kutlamanın hükmü

Soru

Bayramlarında: "Size mutlu yıllar temennî ederiz" diyerek kâfirleri kutlamanın hükmü nedir?

Biz, sadece onların iyi olmalarını temennî ediyoruz. Çünkü onlar, dînimiz konusunda bize eziyet etmiyorlar. Bazı hocalar tarafından iddiâ edildiği gibi amacımız; şirklerinden dolayı onları kutlamak değildir.

Detaylı cevap

Bayramlarında hıristiyanları kutlama konusunda sakıncalı olan şeyler; içten olmasa bile zâhiren bayram münâsebetiyle onlara sevinç ve mutluluk duyduğunu göstermek, onları pohpohlamak (onlara şirin görünmek için samimi olmayan iltifatlarda bulunmak) ve bayramda yaptıklarını onaylamaktır.

Her ne şekilde olursa olsun, hıristiyanların bayramlarına katılan ve bayramlarında yapılanları onaylayan herkes için hüküm aynıdır, haramdır.

Tıpkı (bayram münâsebetiyle) hediye almak, sözlü olarak (bayramı) kutlamak (tebrik etmek), işi bırakmak (o günü tatil ilan etmek/yılbaşı tatili gibi), (bu güne özel) yemekler hazırlamak, bayram geleneklerinden olan oyun ve eğlence yerlerine gitmek gibi...

Sözün zâhirine aykırı olan niyet, onun hükmünü haramlılıktan câiz olmaya taşımaz (yani niyetin iyi olması, o işi câiz kılmaz). Bu amellerin zâhiri, haram demek için yeterlidir.

Bilindiği gibi, bu konuda gevşek davranan ve bunu hafife alan insanların çoğu, hıristiyanların şirkine ortak olmayı kasetmezler. Onları bu davranışa iten sebep; kimi zaman pohpohlama (koltuklama), kimi zaman ise utangaçlıktır. Oysa bâtil üzere olanı pohpohlamak câiz değildir. Aksine münkeri reddetmek ve onu değiştirmeye çalışmak gerekir. Bayramlarında hıristiyanları pohpohlayan kimse, (hüküm olarak), hıristiyanların

kilisesine giden ve onlarla birlikte kilisede duâ eden, sonra da içten değil de dış görünüşüyle onları pohpohladığını söyleyen (mazeret gösteren) kimse gibidir.

Şeyhuslislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bayramlarına âit olan bir şeylerde hıristiyanlara benzemek, müslümanlara helal olmaz.

Tıpkı yiyecek, giyecek, boy abdesti alma, ateş yakma, geçim kaynağı olan bir geleneği veya ibâdeti tatil etme gibi...

Müslümanların, bu münâsebetle ziyâfet vermeleri, hediye alıp-vermeleri, bayramın ihyâ edilmesine yardım eden (çam, mum ve hindi gibi) şeyleri satmaları, bu bayramlarda çocukların oyun ve eğlence yerlerine gitmelerini sağlamaları (buna imkân vermeleri) ve bu günde süslenmeleri (yeni giysiler giymeleri) helal olmaz.

Sözün özü:

Müslümanların, hıristiyanların bayramlarının şîârından olan bir şeyle tahsis etme hakları yoktur. Aksine hıristiyanların bayram günü, müslümanların nezdinde haftanın diğer günleri gibi olmalıdır. Müslümanlar bu günü, hıristiyanların hasletlerinden olan bir şeyle tahsis edemezler. Fakat müslümanlar bu günde kasıt olmaksızın bir şey elde ederlerse, selef ve haleften bazı kimseler, bunu kerih görmüşlerdir. Müslümanların, hıristiyanların bayramlarını yukarıda zikredilen şeylerden birisiyle tahsis etmelerine gelince, bunun haram olduğu konusunda âlimler arasında hiçbir görüş ayrılığı yoktur. Hatta âlimlerden bir grup, küfrün şîârını yüceltmek ve ona tâzim göstermek içerdiğinden dolayı bu şeyleri yapanın kâfir olduğu görüşüne varmıştır.

Başka bir grup ise şöyle demiştir:

Her kim, (dağdan veya yüksek yerden) yuvarlanarak ölmek üzere olan hayvanı hıristiyanların bayram gününde keserse, sanki bir domuzu kesmiş gibidir olur.

Abdullah b. Amr b. el-Âs -Allah ondan ve babasından râzı olsun- bu konuda şöyle demiştir:

مَنْ تَأَسَّى بِبِلَادِ الْأَعَاجِمِ، وَصَنَّعَ نَيْرُورَهُمْ وَمِهْرَجَانَهُمْ، وَتَشَبَّهَ بِهِمْ حَتَّى يَمُوتَ وَهُوَ كَذَلِكَ، حُشِرَ مَعَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

[رواه البيهقي بإسناد جيد]

"Her kim, Acemlerin ülkesindeki insanları örnek alırsa, onlarla beraber onların Nevruz ve Mihrecân bayramlarını kutlar ve ölünceye kadar bu hâl üzere onlara benzerse, kıyâmet günü onlarla beraber haşrolur." (Beyhakî, ceyyid/iyi bir isnadla rivâyet etmiştir.)" (Zimmet Ehl-i İle İlgili Hükümler; c 1, s: 723-724).

Mü'minlerin emiri Ömer b. Hattab ve sahâbe -Allah onlardan râzı olsun- ile diğer müslüman imamlar, müslümanların diyârında kendi bayramlarının şiârını göstermemelerini, fakat evlerinde gizlice yapabileceklerini hıristiyanlara şart koşmuşlardır.

Seleften birden fazla kimse, Allah Teâlâ'nın:

{ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا }

[سورة الفرقان الآية: 72]

"Onlar ki; yalan yere şâhitlik etmezler. Boş ve kötü lakırdıya rastladıkları zaman, yüz çevirip vakarla geçerler." (Furkan Sûresi: 72)

{ ... وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ }

[سورة الفرقان الآية: 72]

"Onlar ki; kâfirlerin bayramlarında hazır bulunmazlar."

Şeklinde tefsir etmişlerdir.

Bu emir, hiçbir şey yapmadan sadece onların bayramlarında hazır bulunmak için ise, onların bayramlarının özelliklerinden olan birtakım fiilleri yapması nasıl olur?

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

{ «مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ» }

[رواه أبو داود وأحمد]

"Her kim, bir topluluğa (kavme) benzerse (onların giyindiği gibi giyinirse, gittiği yolda giderse ve onların işlediği fiilleri işlerse, günah ve sevap bakımından) o da onlardandır." (İmam Ahmed;hadis no: 2/50. Ebu Davud; hadis no: 4/314. İbn-i Teymiyye, "İktidâ'u's-Sıratı'l-Mustakîm"; c: 1, s: 279'da hadisinin senedinin ceyyid-iyi olduğunu söylemiştir. Suyutî de "el-Câmiu's-Sağîr"; hadis no: 5893'de hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.)

Başka bir rivâyet şöyle buyurmuştur:

{...لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَشَبَّهَ بِغَيْرِنَا لَا تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ وَلَا بِالنَّصَارَى}

[رواه الترمذي]

"Bizden (müslümanlardan) başkasına benzeyen, bizden (müslümanlardan) değildir. Yahudi ve hıristiyanlara benzemeyin..." (Tirmizî, hadis ceyyid'dir)

Gelenek ve göreneklerden olsa bile, yahudi ve hıristiyanlara benzeme konusunda tehdit böyle ise, benzemekten daha kötü olan şeylerde durum nice olur?

İmamların çoğunluğu, Allah Teâlâ'dan başkası adına boğazlanan ve dikili taşlar üzerine kesilen hayvan olarak gördükleri için, hıristiyanların bayramlarında kestikleri kurbanların etlerinden yemeği mekruh -ya tahrimen mekruh, ya da tenzihen mekruh- görmüşlerdir.

Yine, hediye almakla veya onlara bir şey satmakla bayramlarında hıristiyanlara yardım etmeyi yasaklamışlar ve şöyle demişlerdir:

"Bayramlarının yararına olan bir şeyi hıristiyanlara satmaları, müslümanlara helal olmaz.Onlara et, kan ve elbise satmaları ve onlara ödünç binit (araç) vermeleri helal olmaz. Onların dîninden olan bir şeyde onlara yardım edemezler. Çünkü bu davranış; onların şirkini yüceltmek, ona tâzim göstermek ve küfürlerine yardım etmektir.Müslüman devlet başkanlarının da müslümanları bunları yapmaktan yasaklamaları gerekir.

Çünkü Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبُرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾

[سورة المائدة من الآية: ٢]

"(Ey mü'minler! Kendi aranızda) iyilik ve takvâda birbirinizle yardımlaşın. (Allah'a isyan ve haddi aşmak gibi) günah ve düşmanlıkta birbirinizle yardımlaşmayın. Allah'a karşı gelmekten sakının! Çünkü Allah'ın cezâsı çok çetindir." (Mâide Sûresi: 2)

Ayrıca içkiyi sıkmak veya onu hazırlamak gibi, hıristiyanların içki içmelerine yardım etmek, müslümana helal olmaz. Böyle olduğuna göre, küfrün şîârından olan bir şeyi yapması nasıl olur?

İçki içmeleri için hıristiyanlara yardım etmesi müslümana helal olmadığına göre, bunu kendisinin yapması nasıl olur?" (Mecmû'u'l-Fetâvâ; c: 25, s: 329-330. İktidâu's-Sırâti'l-Mustakîm; c: 1, s: 271).

Sitemizde bu konuyu ve haram oluşunun nedenlerini açıklayan birçok sorunun cevabı daha önce geçmişti.

Nitekim bu konuda ([90222](#)) ve ([50074](#)) nolu soruların cevaplarına bakabilirsiniz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.